

ISSN 2411-345X (Print)
ISSN 2415-7198 (Online)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**МІЖНАРОДНІ
ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ:
НАУКОВІ ПОШУКИ
І ЗНАХІДКИ**

МІЖВІДОМЧИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЗАСНОВАНИЙ 1991 р.

Випуск 26

Київ – 2017

УДК 94(477):[327+001.891]

Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. Вип. 26: Міжвідомчий збірник наукових праць. Відп. ред. С.В. Віднянський. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2017. 535 с.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту історії України
НАН України, протокол № 6 від 15 травня 2017 р.*

Збірник наукових праць присвячено висвітленню актуальних проблем всесвітньої історії, міжнародної співпраці України в контексті аналізу процесу європейської інтеграції, історії етніонаціональних громад в Україні, методологічним, історіографічним та джерелознавчим розвідкам. Представлено матеріали Міжнародної наукової конференції «Дипломатичні архіви як історичне джерело» (Одеса, 8–10 вересня 2016 р.) і Міжнародного круглого столу до 60-річчя Угорської революції 1956 року (Київ, 21 жовтня 2016 р.).

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я :

С.В. Віднянський, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут історії України НАН України (*відповідальний редактор*);

О.А. Іваненко, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (*відповідальний секретар*);

Л.М. Алексієв, доктор історичних наук, професор, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;

І.І. Вовканич, доктор історичних наук, професор, Ужгородський національний університет;

Мар'ян Гайдош, кандидат історичних наук, професор, Інститут суспільних наук Словацької академії наук (Кошице, Словацька Республіка);

О.М. Горенко, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України;

Л.О. Зашкільняк, доктор історичних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка;

О.Є. Лисенко, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

О.О. Маврін, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України;

А.Ю. Мартинов, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

І.Б. Матяш, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

Дорота Міхалюк, доктор габілітований, професор, Університет Миколая Коперника (Торунь, Республіка Польща);

О.С. Рубльов, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

В.Є. Снапковський, доктор історичних наук, професор, Білоруський державний університет (Мінськ, Республіка Білорусь).

Р е ц е н з е н т и : **Г.В. Боряк**, доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України;

І.Я. Тодоров, доктор історичних наук, професор.

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: 04.02.2003 р., серія КВ № 6938.

Реєстрація в ДАК України: Наказ МОН України № 515 від 16.05.2016 р. (спеціальність: «Історичні науки»).

Реєстрація в міжнародних базах даних: Google Scholar; Slavic Humanities Index (Canada); The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (Polska Akademia Nauk, Akademie Věd České Republiky, Magyar Tudományos Akadémia, Slovenská Akadémia Vied).

© Інститут історії України НАН України

© Автори

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 500, Київ, Україна, 01001
тел. +38 044 279 8704, факс +38 044 279 6362, e-mail: vsesvit_vid@ukr.net

UDC 94(477):[327+001.891]

International Relations of Ukraine: scientific searches and findings. Issue 26: Interagency collected scientific papers. Ed. by S.V. Vidnyanskyj. Kyiv: Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine, 2017. 535 p.

Recommended for publication by the Academic Senate of the Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, Protocol No. 6, May 26, 2017.

The collection of scientific papers is dedicated to the actual problems of World History, international relations of Ukraine in the context of the analysis of the European integration process, the history of ethnonational communities in Ukraine, methodology, historiography and source studies. It publishes the proceedings of the International Scientific Conference “Diplomatic archives as a historical source” (Odessa, September 8–10, 2016) and the International round table, dedicated to the 60th anniversary of the 1956 Hungarian Revolution (Kyiv, October 21, 2016).

E d i t o r i a l b o a r d :

S.V. Vidnyanskyj, Doctor of History, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Editor*);

O.A. Ivanenko, PhD in History, Senior Researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Secretary*);

L.M. Alexiyvets, Doctor of History, Professor, Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University;

Marián Gajdoš, PhD in History, Professor, Institute of Social Sciences of the Slovak Academy of Sciences (Košice, the Slovak Republic);

O.M. Gorenko, PhD in History, Senior Researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

O.E. Lysenko, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

A.Yu. Martynov, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

I.B. Matiash, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

A.A. Mavrin, PhD in History, Senior Researcher, M.S. Hrushevskyyi Institute of Ukrainian Archaeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine;

Dorota Michaluk, Doctor Habilitatus, Professor UMK, Nicolaus Copernicus University (Toruń, the Republic of Poland);

O.S. Rubliov, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

V.E. Snapkovsky, Doctor of History, Professor, Belarusian State University (Minsk, the Republic of Belarus);

I.I. Vovkanych, Doctor of History, Professor, Uzhhorod National University;

L.O. Zashkil'nyak, Doctor of History, Professor, Ivan Franko National University of Lviv.

R e v i e w e r s : **H.V. Boriak**, Doctor of History, Professor,
Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine;
I.Ya. Todorov, Doctor of History, Professor.

Certificate on the state registration for the printed media: 04.02.2003, "KV" No. 6938.

Registration in the State Assessment Committee: the Order No.515, dated from May 16, 2016, of the Ministry of Education and Science of Ukraine (Academic specialty: “History”).

Registration in the international databases: Google Scholar; Slavic Humanities Index (Canada); The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (Polska Akademia Nauk, Akademie Věd České Republiky, Magyar Tudományok Akadémia, Slovenská Akadémia Vied).

© Institute of History of Ukraine
of the NAS of Ukraine

© Authors

Address of the editorial office: 4, Mykhailo Hrushevskyyi Street, office 500, Kyiv, 01001, Ukraine
Tel. +38 044 279 87 04, fax +38 044 279 63 62, e-mail: vsesvit_vid@ukr.net

ЗМІСТ

МЕТОДОЛОГІЧНІ, ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ ТА ІСТОРИОГРАФІЧНІ СТУДІЇ

<i>Заторський Назар.</i> Посольство до папи Сикста IV з посланням Мисаїла у світлі деяких документів Ватиканського таємного архіву	11
<i>Шаповал Володимир.</i> Ключові ідеї конституціоналізму й державно-правовий розвиток України в період національно-визвольних змагань 1917–1921 років	31
<i>Левчук Володимир.</i> Міжнародне співробітництво Одещини (1950-ті — 2015 рр.): загальна характеристика джерел	50
<i>Мартинов Андрій.</i> Історія глобалізації: методологічні підходи та історіографія проблеми	59
<i>Горенко Олег.</i> Соціальна етика європейського цивілізаційного проекту України	80

УКРАЇНА В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ

<i>Матяш Ірина.</i> Іноземні консули в УСРР (1919–1922 рр.)	100
<i>Срібняк Ігор.</i> Табір інтернованих військ УНР у Вадовицях, Польща: умови перебування та моральний стан вояцтва в травні–липні 1921 р.	124
<i>Чорна Наталія.</i> Польсько-українські міждержавні взаємини у світлі новітніх викликів та ризиків (2015–2017 рр.)	141
<i>Златін Олександр.</i> Українсько-румунські відносини в контексті російської ревізіоністської політики (англ. мовою)	160
<i>Вдовиченко Вікторія.</i> Еволюція позиції Італійської Республіки щодо України в процесі реалізації Європейської політики сусідства (англ. мовою)	186
<i>Сафар'янс Євгеній.</i> Російський вплив на позицію Австрії щодо Угоди про асоціацію України з ЄС	209

З ІСТОРІЇ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ

<i>Іваненко Оксана.</i> Культурно-освітнє життя євреїв на теренах Київської губернії у 1860–1870-х рр.	225
<i>Піскіжова Владислава.</i> Київське міське товариство греків: історія і сучасність ...	248

ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

<i>Клиніна Тетяна.</i> До питання про історію створення та функціонування Державного департаменту США (XVIII–XX ст.)	273
<i>Юнгер Михайло.</i> «Процес філософів» 1973 року як спроба зупинити розвиток інакомислення в Угорщині	290

<i>Харлан Ганна.</i> Трансформація позицій політичних партій ФРН щодо східноєвропейської політики (2005–2017 рр.)	307
<i>Павленко Олександр.</i> Розвиток внутрішньополітичних процесів у Косово (1999–2017 рр.).....	325

**Вибрані доповіді
учасників Міжнародної наукової конференції
«ДИПЛОМАТИЧНІ АРХИВИ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО»
(Одеса, 8–10 вересня 2016 р.)**

<i>Левченко Валерій.</i> Одеський вищий міжнародний інститут — перший спеціальний приватний дипломатичний вищий навчальний заклад у світі.....	343
<i>Бацак Костянтин.</i> З листування італійського консульства Одеси 1869 р.: справа про кримінальне переслідування співаків театрального хору	368
<i>Кашкаєв Максим.</i> Іноземні консульства в Одесі за документами фонду Управління тимчасового генерал-губернатора (1879–1889 рр.).....	374
<i>Вовчук Людмила.</i> Консули європейських країн у Миколаєві (друга половина XIX — початок XX ст.)	381
<i>Березін Сергій.</i> Нові архівні матеріали до «одеських періодів» біографії міністра закордонних справ Української держави Г.О. Афанасьєва (1848–1925 рр.).....	394
<i>Чесельській Томаш.</i> Консульство Польщі в Одесі в 1918–1920 рр. та його архів....	415
<i>Давтян Давід.</i> З історії Генерального консульства Республіки Вірменія в Одесі (1918–1920 рр.).....	425
<i>Музичко Олександр.</i> Генеральне консульство Грузинської Демократичної Республіки в Одесі у 1918–1921 рр.: напрями діяльності, постаті, значення	436
<i>Цвєтков Олександр.</i> Архівні матеріали про радянських військовополонених та пам'ятні знаки в Норвегії	448

**Доповіді українських учасників Міжнародного круглого столу
до 60-річчя Угорської революції 1956 року на тему:
«УГОРСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ 1956 РОКУ ЯК ПРОЯВ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ
І ПОЧАТОК КРАХУ ПРОРАДЯНСЬКИХ ТОТАЛІТАРНИХ РЕЖИМІВ»
(Київ, 21 жовтня 2016 р.)**

<i>Віднянський Степан.</i> Угорська революція 1956 року в українській історіографії та мемуаристиці	455
<i>Матяш Ірина.</i> Архівні джерела до історії Угорської революції 1956 року в Україні	465
<i>Мандрик Іван.</i> Трансформація поглядів і політична діяльність Імре Надя в 50-х роках XX століття.....	474
<i>Ліхтей Ігор.</i> Події 1956 року в Угорщині й позиція ООН.....	486

<i>Держалюк Микола.</i> Угорська революція 1956 року та її вплив на піднесення національно-визвольного руху в Україні	499
<i>Бажан Олег.</i> Угорська революція 1956 року та протестний рух в Україні.....	516
<i>Каретніков Ігор.</i> Реагування населення Донбасу на події Угорської революції 1956 року	525
<i>Луцкай Володимир.</i> Геополітичні імперські інтереси Росії — загроза незалежності й державному суверенітету народів і країн Східної Європи (на прикладі Угорщини й України).....	529

CONTENTS

METHODOLOGICAL, HISTORIOGRAPHICAL AND SOURCE STUDIES

<i>Zatorskyy Nazar.</i> The Embassy to the Pope Sixtus IV with the Epistle of Misael in the Light of Some Documents from the Vatican Secret Archives.....	11
<i>Shapoval Volodymyr.</i> Key Ideas of Constitutionalism and State-Legal Development of Ukraine During the National Liberation Movement of 1917–1921	31
<i>Levchuk Volodymyr.</i> International Cooperation of the Odessa Region (1950–2015): General Characteristics of the Source Base	50
<i>Martynov Andriy.</i> The History of Globalization: Methodological Approaches and Historiography of the Problem.....	59
<i>Gorenko Oleg.</i> Social Ethics of European Civilizational Project of Ukraine.....	80

UKRAINE IN INTERNATIONAL RELATIONS

<i>Matiash Iryna.</i> Foreign Consuls in the Ukrainian SSR (1919–1922).....	100
<i>Sribnyak Igor.</i> The Wadowice Camp (Poland) of the UPR’s Interned Troops: the Conditions of Stay and Morale of Interned Army in May–July 1921	124
<i>Chorna Nataliia.</i> Polish-Ukrainian Interstate Relations in the Light of Recent Challenges and Risks (2015–2017).....	141
<i>Zlatin Oleksandr.</i> Ukrainian-Romanian Relations at the Background of Russia’s Revisionist Policy	160
<i>Vdovychenko Victoria.</i> Following Continuity and Change: Italy’s View on European Neighborhood Policy Towards Ukraine	186
<i>Safarians Yevhenij.</i> Russian Influence on the Position of Austria in the Context of the Ukraine — European Union Association Agreement	209

FROM THE HISTORY OF ETHNO-NATIONAL COMMUNITIES IN UKRAINE

<i>Ivanenko Oksana.</i> Cultural and Educational Life of Jews in Kyiv Governorate in the 1860–1870s.....	225
<i>Piskizhova Vladyslava.</i> The Kyiv City Association of the Greeks: History and Modernity.....	248

PROBLEMS OF WORLD HISTORY

<i>Klynina Tetiana.</i> To the Issue of Creation and Functioning of the U.S. Department of State (18–19 th Centuries).....	273

<i>Junger Mykhailo.</i> “Process of Philosophers” in 1973 as an Attempt to Stop the Development of the Dissent in Hungary.....	290
<i>Kharlan Hanna.</i> Transformation of Positions of the Political Parties of the Federal Republic of Germany Towards Eastern European Policy (2005–2017).....	307
<i>Pavlenko Alexander.</i> The Development of Internal Political Processes in Kosovo (1999–2017)	325

Selected papers of the participants of the International scientific conference “DIPLOMATIC ARCHIVES AS A HISTORICAL SOURCE” (Odessa, September 8–10, 2016)

<i>Levchenko Valery.</i> Odessa Higher International Institute is the First Private Special Diplomatic Institution of Higher Education in the World	343
<i>Batsak Konstantin.</i> From the Correspondence of the Italian Consulate in Odessa, 1869: the Case of Prosecution of the Theatre Choir Singers	368
<i>Kashkaiev Maksym.</i> Foreign Consulates in Odessa Through Documents of the Provisional Governor General (1879–1889).....	374
<i>Vovchuk Ludmyla.</i> Consuls of European States in Mykolayiv (the Second Half of the 19 th — the Beginning of the 20 th Centuries).....	381
<i>Berezin Sergii.</i> New Archival Materials Regards the “Odessa Periods” in the Biography of the Minister of Foreign Affairs of the Ukrainian State (Hetmanate) G.E. Afanas’ev (1848–1925)	394
<i>Ciesielski Tomasz.</i> Polish Consulate in Odessa in 1918–1920 and its Archive	415
<i>Davtyan David.</i> From the History of the Consulate General of the Republic of Armenia in Odessa (1918–1920).....	425
<i>Muzychko Oleksandr.</i> The Consulate General of the Georgian Democratic Republic in Odessa in 1918–1921: Main Activities, Figures, Value	436
<i>Tsvietkov Oleksandr.</i> Archives’ Data on Soviet Prisoners of War and Memorials in Norway	448

The papers of Ukrainian participants of the International Round Table dedicated to the 60th anniversary of the 1956 Hungarian Revolution: “THE 1956 HUNGARIAN REVOLUTION AS A MANIFESTATION OF THE SYSTEMIC CRISIS AND THE BEGINNING OF THE END OF PRO-SOVIET TOTALITARIAN REGIMES” (Kyiv, October 21, 2016)

<i>Vidnyanskyj Stepan.</i> The 1956 Hungarian Revolution in Ukrainian Historiography and Memoirs.....	455
<i>Matiash Iryna.</i> Ukrainian Archival Sources on the History of the 1956 Hungarian Revolution	465
<i>Mandryk Ivan.</i> The Transformation of Views and Political Activities of Imre Nagy in the 1950s.....	474

<i>Ihor Likhtej.</i> The Events of 1956 in Hungary and the UN Position	486
<i>Derzhaliuk Mykola.</i> The 1956 Hungarian Revolution and Its Influence on the Rise of the National Liberation Movement in Ukraine	499
<i>Bazhan Oleh.</i> The 1956 Hungarian Revolution and the Ukrainian Protest Movement.....	516
<i>Karetnikov Ihor.</i> The Response of Donbas Population to the Events of the 1956 Hungarian Revolution	525
<i>Luschaj Volodymyr.</i> Geopolitical Imperial Interests of Russia as the Threat to Independence and State Sovereignty of Eastern Europe’s Peoples and Countries (on the Example of Hungary and Ukraine).....	529